

Nr. 9.

An. V.
1881.

Gherl'a

10/22
Maiu.

AMICULU FAMILIARU

Apare totu in a două Domineca. — Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 5 fl., pe unu semestru 2 fl. 5) ca., pentru Romanîa si Tierile latine pre unu anu 13 franci — lei noi, pre unu semestru 7 franci — lei ani.

IN DIU'A DE 10/22 MAIU. 1881.

A plânsu destulu Romanulu o tainica dorintia,
Prin seculi de dorere destulu s'a tânguitu,
Cându fii lui in lantiuri de grele suferintie
Priviau susu ceriulu tierei de nori acoperitu.

Adi iern'a-a disparutu si-alu primaverei sóre
Straluce 'n veselia pre-alu tierei mândru plaiu;
Si Romanimea 'nbraca vestmentu de serbatóre
Saluta cu placere frumós'a luna Maiu.

Arunca doliulu negru Natiunea mea iubita!
Ai dreptu se gusti 'n viétia o di de bucurti,
Natur'a blându suride, câmpia inverdita
Ne 'nvita cu placere la-a s'ale veselii.

O Maiu! luna marétia, cu dîle dulci frumóse
Vei fi serbatorita in veci de-alu meu poporu;
Câ-ci i-ai resaritu dîle atâtu de maistöse
Ce 'n veci din suvenirea unei Natiuni nu moru. . .
In tine f-i zimbisè alu libertatiei sóre,
Prin tene-'si luà sborulu spre-unu venitoriu mârítu;
Si totu in tene astadi, cu faèia zimbítóre,
Ià loculu ce 'ntre neamuri demultu i-a competitu.
Adi tunulu, ce in foculu botesului de sânge
L'a cuceritu vitejii in câmpulu de onoru,
Corona se preface si cu mândria-'nceinge
Si fruntea vitejimei si Capitanulu loru.

O dulce Romania! pe ceriulu tierei t'ale
Luceafèrulu mariei straluce zimbitoriu,
Strainii cu sfiata privescu acum din vale,
Romanulu cu credintia in dulce venitoriu.

Se salte veselu Hor'a pe unde mai palpita
O anima romana, unu sufletu plinu de doru,
Câ-ci raru se dà 'n viétia o di mai fericita
Câ-atunci cându insusi ceriulu zimbesce la-unu poporu.

SPOVEDANI'A UNEI MURINDE.

. . . Intèmplarea facù cá chârțiile multu incercatei
familii X. se vina in mânilé nóstre, chârții, din cari
s'aru poté trage multe invetiaminte, cá-ci ele ne facu
a cunósce multe suferintie.

Publicâmu fora a sterge si a schimbá nimicu, afara
de numele proprii, trei scrisori ale sermanei dómne X.
(Florica) scrise din Nizza, catra sora-s'a (Mariór'a) la
Bucuresci. Suntu póte parti din aceste scrisori, cari
voru paré unor'a pré aspre, séu póte chiaru nedrepte;
este insè firescu cá Florica se fia inasprita contr'a
credintieloru si-a civilisatiunei nóstre, — ea care atâtu
de multu a plânsu . . . pentru-câ a iubitù! Este firescu
câ ea, lovita de-o bóla care atâtu de multu atitia sim-
tirea, se nu sêmția, se nu scrie cá noi, de-ace'a nu
cutezamu a sterge nimicu, de téma de-a nu denaturá
totulu!

D. Mihnea.

Florica catra Mariór'a.

I.

Nizza 27 Martiu 187 . . .

Vot-vei, dulce soriora, a ceti scrisórea ce ti-o tra-
mitu? Crede-vei tu cá inca suntu démna de-o parte
din iubirea vóstra? — Nu sciu ce se petrece in animele
vóstre, nu sciu cum veti primi aceste rënduri, ce vinu
dela biét'a Florica vóstra; nu sciu de nu le veti arunca
cu pripa, de téma, cá ele o se ve mângésca pe voi cari
sunteti curate de ori-ce pecatu. Nu sciu ce gânditi,
nu sciu de 'mi veti poté dá, fia si de mila, ace'a ertare

făra de care nu voiu a muri! — Dar' cine 'mi spune că me veti crede! — De ce se nu ve mintiu spuindu-ve că moru, eu care ve-am mintitu in ultim'a sarutare ce ve-am fostu datu? Cum a-ti crede unei fiintia care si-a calcatu juramintele, care a fugitu dela sociulu, carui'a juráse vecinica credintia, care ve-a lasatu in lacrimi spre a fugi cu celu ce o iubiá; cum me-ati crede pe mine care fora nici o impotrivire m'am aruncatu cu focu in braciále omului iubitu, care fora nici o lupta am lasatu pe-unu strainu, cum 'lu numesce lumea, se-mi stérgea sfânt'a sarutare ce mam'a 'mi dedese cu pucire ceasuri mai 'nainte!

Inca audu duiós'a vóce a mamei dicându-mi in tóta diu'a cu iubire: — „fetitia, ai rabdare, cine scie póte cu tempulu barbatulu se va schimbá, póte blândeti'a t'a, dragostea t'a nemarginita, staruinti'a ta de-alu iubi i-i voru deschide ochii. Nu uitá, draga, că supunerea e detorinti'a nóstra si că a suferi este sórtea femeiei.“ Audu acum ace'a sfânta vóce, dar' atuncea marturisescu că nimic'a nu audiamu, nimic'a nu vedeamu, nu sântiamu, nemicu nu doriámu decátu pe elu! pe elu!

Nu sciu cându, nu sciu déca voiu poté ispraví durerós'a mea spovedania, nu sciu de nu me voru parasí pâna intru sfêrsitu slabele poteri ce mi-au mai ramasu; dar' déca vointi'a are potere asupr'a trupului, déca vointi'a póte cev'a, juru, pe dragostea vóstra, că nu voiu morí pâna a nu sfêrsi cele ce sântiu trebuintia a ve spune! Unu focu ardé anim'a mea, — suspinuri esu din sdrobotulu meu peptu, lacrimi riura din ochii mei si me impiedeca a vedé chârta pe care tremura condeiulu meu. . . Cu tóte acestea 'mi pare că nu mai suferu, că-ci suferu cu tene, vorbescu cu tene dulcea mea sorióra. . . Ah! ce fericita asiú fi de mi-ar' fi datu se potu plânge la piciórele mamei, se potu plânge in braciále t'ale, se audu vocele vóstre dicându-mi: te iertamu, te iubimu! . . . Dar' cine 'mi spune că me iubiti inca? . . . Me indoiescu de iubirea vóstra? . . . Nu! nu! . . . Cev'a 'mi sioptesce tainicu că voi inca aveti pucina iubire pentru Floric'a vóstra! Dulce si sânta siópta, sioptesce, sioptesce mereu animei mele că mam'a, că sor'a inca me iubescu, — sioptesce, că-ci a t'a siópta a lina foculu ce me arde si redá viétia sufletului meu O! dulce copilarf'a mea, o! desmierdatu alu maicei mele! o! privire plina de dragoste a aloru mei, ati peritu pentru mine! Vai! vai! nenorocit'a de mine! Ce-am facutu? Ce-am facutu? . . .

Lacrimile ce versaiu me usiorara pucinu; voiu incercé deci, Marióra, a-mi urmá jalnic'a-mi istorisire. Dar' spune-mi tu, mai antâiu, ce face biat'a mama, — spune-mi câtu am facutu-o se suferé, câtu a plânsu, câtu i-am amaritu dilele; spune-mi de se póte cá ea, ce a rositu de mine, se me iubésca inca. Vai! de ce din caus'a gresielei mele se suferé cei nevinovati? De ce voi se ispasiti cu lacrimi de focu pecatele mele? Spune-mi, sorióra, déca a venitu la audiulu vostru că Floric'a vóstra nu mai are multu a suferi, déca sciti. . .

dar' nu plange, sorióra, — voiu traí, voiu traí, nu voiu murí pâna a nu fi primitu cu sarutarea vóstra iertarea reului, ce ve-am facutu! . . . Biat'a mama, biat'a mama! . . .

II.

Nizza, 30 Martiu.

Draga sorióra, inca n'am potutu sfêrsi scrisórea intrerupta deunadí prin venirea lui, că-ci doctorulu m'a silitu a stá in patu si din patu nu potu a-ti scrie, că-ci elu stá lângá mine mai totu timpulu si lângá dânsulu nu voiescu a plânge. Cátu suferé cându me vede plângându, câtu suferé cându vede rapediciunea cu care pasiesce crud'a bóla ce me consuma! Elu scie bine ce am, scie că suntu perduta; dar' totu spera in tamaduirea mea; totu se indoiesce de ce i-se spune, de ce vede; totu ascépta leaculu ce nu va sosi, totu lupta, totu crede: că-ci elu iubescu! Iubescu si nu-si póte inchipui că mórtea se póta despartí ce'a ce anim'a a unitu!

Astadi vediându-me sculata si crediându-me mai bine, a esitu, supunându-se rugatiuniloru mele. — Sum singura, voiu plânge deci din nou cu tine, căci nimic'a nu-mi potolesce asié de bine foculu ce me arde că lacrimile ce versu vorbindu cu tine. De ce nu potu plânge intr'un'a? de ce si plânsulu se-mi fia mesuratu? — Pentru-cá am gresitu, pentu-cá am nesocotitu legile facute de ómeni, pentu-cá eu, maritata cu-unu omu ce nu sciá ce e iubirea, — am voiitu a iubi! Am iubitu, — am ascultatu anim'a mea, — am despretiuitu legile vóstre!

Nerusinare fora nume! pata vecinica pe numele meu, am iubitu cându n'aveamu dreptulu de-a iubi! — Am ascultatu natur'a; am calcatu legile si cuviintiele!

Ah! sciu că o asemenea neleguire nu se póte indestulu pedepsí, sciu că ori-ce asiú face, ori-care ar' fi pocainti'a mea, suntu o femeia de nimica, rusinea, batjocur'a lunei, risulu tuturoru; sciu, sciu totul, si cu tóte acestea totu n'aru fi nemicu de n'ar' fi mam'a, — de n'ai fi tu. Ce'a ce inse maresce nenorocirea mea, inveninéza suferinti'a mea si amaresce durerea mea este că nici pe elu nu-lu potu face fericitu! Nu-lu potu face, că-ci iubirea mea si iubirea lui nu me impiedeca de-a rosí cându intâlnescu unu chipu cunoscutu. Rosiescu, suferu . . . pieru!

Vai vóue, cari veti incercá a infrânge moravurile si obiceiurile unui poporu, vai vóue, că-ci veti perí ucisi de îns'a-si cutesanti'a vóstra!

Revinu, sorióra, la spovedani'a mea; inse nu-ti potu fagaduí ca nu voiu pierde din nou firulu, că-ci nu eu 'mi cármuescu cugetarile mele, ci ele me ducu me ducu si une-ori asié de iute, in câtu nu potu a-le urmá, — cadu obosita, anim'a 'mi bate cu-o taría ne-

spusa, pierdu suflarea, nu mai vedu, nu mai audu, nu mai sântiu... ah! ce fericite suntu atunci!

Scii, Marióra, modulu in care amu fostu crescute; scii câtu de pucinu séu, mai dreptu, câtu de reu ne erá lumea cunoscuta la esirea nóstra din scóla. Scii tu multe din câte asi vofi a-ti spune; inse totusi t-mi vine a ti-le reaminti, nu dóra spre a me incercá a-mi mic-siorá vin'a, au cu gându de-a spalá pat'a ce o portu intiparita pe fruntea mea, — ci numai spre a face cu tine ce'a ce facu cu mine, numai spre a-ti spune ce'a ce cugetu, numai spre a reversá din anim'a mea pré multulu ce o innéca!... Ah! faca-se cá cele mie intémplate se fia altor'a intru folosu; dar' nici acésta mangaiere nu-o potu avé, cà-ci am luatú séma cà esperinti'a altor'a pucinu ne folosesc!

— Impliniám 18 ani cându esi din scóla... cându vediú pentru prim'a óra pe-acel'a cu care doi ani erá se traiescu in lacrimi, in locu de-o vecia in fericire — cum nadejduisemi in nesciinti'a-mi copilarésca! I-i placú, me cerú, mam'a nu se impotrivi si eu 'lu luáiu de sociu cu-o cumplita fericire. In scóla, a-casa, la spovedania in carti mi-se spusese atât'a reu de barbati, mi-se depinsera cu fecie atâtú de negre, incátu prim'a vorba dulce ce audiú dela unulu din ei, avú pentru tener'a mea anima, plina de iubire, unu farmecu nespusu: ea me imbetá, fúí invinsa, fora a fi luptatu, fora a me fi feritu, fora a-mi fi recunoscutu dusmanulu!

Dicu dusimanulu, cà-ci cu crescerea data nóue invetiasemi a privi barbatulu cá pe dusimanulu secului nostru, in locu de-alu privi cá pe-o fiintia iubita, cá pe unu spriginu firescu, cá pe unu calauzu securu, cá pe unu tovarasiu de placeri si de dureri, cá pe unu prietenu cu care ne legamu a avea totu in comunu, a ne spune totulu, a nu ne ascunde nemicu, a ne sfatú, a ne sprijini, a ne imbarbatá unulu pe altulu in spinós'a cale a detoriei si a iubirei, care singura póte duce spre fericire; — in locu de-acést'a, i-lu priviám, dicu, cá pe unu dusimanu, me temeam de dénsulu, me feriam de cursele ce mi le-ar' poté intinde, me pregatiám a me apará de cruntele loviri ce le-aru indreptá in contra mea, si nici nu-mi cunosceam protivniculu!

Cându sosti, nu-lu cunoscuí. I-mi spusé o vorba dulce, fúí invinsa, fora de a banui baremi cá dusimanulu sosisé. Ah! de ce nu mi se spusese cá nu toti barbati suntu rei, de ce nu me-au invetiatu a-i cunosce bine spre a poté in diu'a venita a alege cu indemanare pe celu ce l'asi fi potutu face fericitu? De ce, cându veniá unu teneru se-si védia o sora, o véra, de ce noi tóte erám isgonite, ascunse in camerele nóstre, cá si candu cium'a ar' fi lovitú scól'a? De ce femeí'a, care este menita a vietui cu barbatulu ei, — de ce dicu se nu fia crescuta spre acelu sférsitu?

Cum va scí ea cârmuf nóu'a luntre, in care intra in diu'a casatorfei sale, cându nici mân'a n'a pusu pe

vésla? Cum va scí a se ferí de stáncele, de vârtejurile, de vijeliile, de viscolile ce va intimpiná in cale, cându marea multu schimbatóre, pe care plutesce mic'a si fraged'a s'a naia, i-i este cu totul necunoscuta, — cum va scí a véslí, pericolele fiindu departate si ceriulu in-seniându-se, cum va scí a véslí spre limanulu fericirei, cându nici nu scie ce este fericirea?

De ce se nu-o invetie a cunosce lumea mai 'nainte de-a-o fi aruncatu cu deseversire in valurile ei; de ce se fia crescuta in taina cá o calugaritia, ea care trebuie a fi mama? De ce se nu cunosca lumea cum este; de ce se crésca la umbra, in intunerecu, in locu de-a cresce la lumin'a binefacatóre! — De ce se i-se nutrésca spiritulu cu minciuni si basme; de ce se i-se arete cá o necinste, cá unu pecatu a vorbi singura cu-unu barbatu, cându este facuta a traí cu-unu barbatu? Ah! de ce? de ce? Pentru-cá lumea este data prada superstitiunei, nescientiei, prejudiciilor; pentru-cá biat'a si multu incercat'a omenire este cârmuita, asuprita, subjugata de unu prejuditiu funestu si crudu, selbaticu si egoistu, immoralu si injositoru, de-unu prejuditiu contr'a naturei, care a semenatu intre ómeni frica, rívná, pisma si ura; care ne-a facutu ticalosi, blastemati si dusimani unulu altui'a; care ne-a tavalitu in noroiu, in gunoiu, in mocirla spre a poté mai securu si mai cu indemanare a ne mantiené in rusinós'a s'a robia; de unu prejuditiu impetritu, nesémtitoriu, vrajmasiu inversiunatu a luminei, protivnicu neimpacatu a iubirei; de-unu prejuditiu care se adapa cu lacrimile nóstre, se nutresce cu sangele nostru, se bucura la audiulu suspinurilor nóstre, i-si ride de tipetele si de vaierarile nóstre; de-unu prejuditiu, ce lingusiesce pe celu mârítu si lovesce pe celu strivitu; de-unu prejuditiu care ne amaresce viét'i'a, care ne chinuiesce, ne muncesce, ne spaiménta, ne ingrozescé; de-unu prejuditiu, in fine, care ne róde anim'a, ne spurca cugetarea, ne distruge vointi'a mai 'nainte de-a ne aruncá in gróp'a ce ne-a sapatu!...

— O luna nu trecuse de cându me maritasemi, si deja 'ncepeam a vedé, — ochii mise deschideau, mintea mi se trezea din lungulu somnu in care o tienuserá si o cufundasera basmele ce le crediusemi fora a le cercetá; incepeam a me gândi prin mine si nu prin glasulu dascaliloru, séu prin ajutoriulu cartiloru; incepeam dicu a sânti, a cunosce! Ah! atunci de-asi fi gasitu unu omu care se scie cetí in anim'a mea, unu omu care se scie a iubi, atunci ce sora, ce fica, ce socia, ce mama asi fi fostu!... Dar' vai! celu dela care asceptám totu, celu carui'a spuneam totu ce'a ce se petrecea in mine, celu carui'a spuneam: te iubescu, te iubescu, — respundea avéntului meu, respundea asceptarei mele, respundea cerintieloru animei mele cu-o inghiatiata nepasare! Esia, esia... me lasá singura, singura cu gândurile mele! De ce nu potú nará lupt'a ce atunci se petrecea in mine! Ideile false cu cari fusesemi nutrita se invrasimasiau, se ciocniau, se isbiau de cele adeverate ce acum capetám; se incaieráu unele cu altele, se tráu-

tiau, se doboriau, se redicáu iérasí si iérasí incepea lupt'a cu focu, lupta fora crutiare, lupta in care unulu din cei doi protivnici trebuia se móra; cá-ci erá lupt'a adevéruului contr'a minciunei, a luminei contr'a intunecului, a sciintiei contr'a órbei credintie, a naturii contr'a creşterii.

Câte zile, câte nopţi de munca, de trude de grigie, de spaime pâna a se cunoşce biruitoriulu! Gróznice momente: me indoiám de totu, nu erám securá de nimicu, nu sciám cu cine erá adevéruulu, cu cine minciun'a, cu cine viéti'a, cu cine mórtea! Stám martura la acésta lupta; ce atâtú me obosiá, me prepadiá; stám martura si nici nu cutezám a luá parte la ea, care avea se decida de sórtea mea, cá-ci nu sciám cine 'mi este prietenulu, cine vrasímasiulu! Adevéruulu biruli, natur'a triumfá, lumin'a se faci . . . dar' vai ce golu lasá ea in anim'a mea! O sémťiam atâtú de mare, a sciám atâtú de buná, — audiam atâtú de bine glasulu seu strigându-mi: voiescu a iubi . . . si me gasiám unita pe vecia cu unu omu, vesceditu inca de teneru, care nici odata nu iubisé, care nu potea iubi; si care, neintielegându ce este iubirea me luá dreptu nebuna!

Esiá, esiá mereu, esiá totu singuru, si mereu singura remaneam . . . reintrá séu nóptea târdiu, séu in diorii dilei, si atunci imburzucatu, necajitu, posomoritu, certându-me, ocarindu-me, injurându-me!

Vóue, vúue ce-ati trecutú pe-acolo; vúue, tinere fete, pline de iubire, ce-ati întâlnitu numai nepasare in omulu, dela care asceptáti iubire, vúue numai ve dau voia de-a aruncá cu pétr'a in mine, cá-ci numai voi sciti ce este a suferi!

Doi ani, fára a me plánge, am suferitu insulte si ocári; doi ani, am fostu batjocur'a, risulu, ocar'a lui si-a lunei; doi ani, am incercatu di si nópte, óra cu óra, minutu cu minutu, a-lu atrage prin blandeti'a, prin rabdarea, prin staruinti'a mea de-alu iubi, prin rugatiunile, prin sfatuirile, prin suspinurile, prin lacrimile mele; doi ani, am facutu totulu ce mi-a fostu in potintia spre a atinge anim'a lui; dar' totulu n'a potutu nici macaru a scuduí puşinu cumplit'a lui nepasare! Si totu asiú fi trairu cu dñsulú, asiú fi suferitu mereu, asiú fi suferitu pâna 'n diu'a cându, urindu-i-se lui de suferinti'a mea, me-ar' fi parasitu cu totulu, cá-ci acést'a erá si detori'a si vointi'a mea! Asiú fi facutu-o, déca neprevediu'ta intemplanre si neascultatórea mea anima n'aru fi otaritu altu-feliu decátu cugetarea mea! Déca anim'a mea ar' fi voitu se asculte de obiceiuri, de cuviintie, de conventiuni cari me împiedecáu de-a iubi pe altulu decátu pe-acel'a ce nu voiá a me iubi; déca ea ar' fi cercetatu care 'mi este interesulu si nu ce'a ce este firescu, ah! gândule, de ce tacusi cându elu ce atâtea-ori stersese lacrimile mele, cându elu ce me mângaiase in dorerea mea, cându elu ce 'mi dedese atâtea probe de iubirea s'a, cându elu pe care de multu 'lu iubiam, desí mie insumi i-mi negám acést'a, cându elu se aruncá la piciórele mele strigându-mi: te iubescu, te iubescu,

vino, vino! . . . de ce, gândule, me lasási se me aruncu invinsa de dragostea lui, in braşiale ce-mi deschidea; de ce me lasasi se fugu cu dñsulú, cându nici n'aveam dreptulu de-alu iubi? De ce? déca-atunci tacusi, — invinsu póte de tarí'a iubirii nóstre, — de ce vii acum cându este pré târdiu a indreptá reulu, de ce vii a-mi amarí puşinele díle ce mai am a trai!

Ah! gândulu nostru, care sbóra cu atât'a iutiéla, care intr'o clipa strabate muntii si mările, care cu-o ochire vede cele de fácia si cele ce au fostu; gândulu nostru care cu destoiniciá descúrca itiele incurcate ale lucrurilor si diaresece in acel'asiú timpú cele doue capátie si totu lungulu sirulu; gândulu nostru care framânta cu iutiéla fulgerului intemplanrele indoióse spre a scóte din ele o drépta tálmacire, gândulu nostru pare une-ori ca dórme! dórme séu, déca nu dórme, sióptesce atâtú de tainicu încátu ne este cu nepotintia a audi versulu lui si a urmá invetiamentele s'ale. Gândulu adormindu, fapt'a iea inaintea lui; vai inse, vai de noi cându elu se trezesce din scurtulu seu somnu! Plánsu amaru, grele suspinuri, zadarnice oftári, reulu s'a facutu, nu voi i-i veti fi leaculu!

III.

Nizza, 3 Aprile.

De-si in patu si de-o nespusa slabitiune, — me sémťiu par'cá mai bine. Me voiú incercá deci, sorióra, a mai vorbí puşinu cu tine, cá-ci cine scié cum voiú fi máne! De trei zile frigurile me framénta si me împiedeca de-a odihni multu obositulu meu capu. Ochii 'mi ardu; pieptulu me dóre si o sudóre rece acopere trupulu meu . . . tusiescu intr'un'a, si une-ori asié de multu, încátu sângele mi se suie in capu si rosiesce de-odata palid'a-mi fácia . . . rosietia inse cu totulu alt'a de ce'a de alta data! Ah! câtú me dóre, cându, fora voia-'mi díarescu oglind'a ce odinióra me aretá frumósa! Ce slaba, ce uscata . . . ce urita sunt! Ce pecatu cá nu potemu mori frumóse! Ce téma 'mi este cându me vedu asié schimbata, se nu me mai iubésca decátu de mila! . . . Dar' nu, acést'a nu se póte, anim'a, care nu mi s'a schimbatu, 'mi spune cá me iubesc si ca si mórta me va iubi! Ah! de-asiú poté traf spre a-lu face fericitu, de-asiú poté . . . sorióra, sorióra, iubesc-lu tu pentru mine, — maiculitio, privesce-lu in veci cá pe-unu copilu alu teu; iubiti-lu, si ingrigiti-lu cum me-ati iubitu si ingrigitu pe mine; tiéneti-lu lángha voi . . . plángeti cu dñsulú; dar' nu-lu lasáti, nu-lu lasáti singuru cu a s'a durere. — Nu este asié cá voi 'mi fagaduiti acést'a? . . .

Dar' nu! nu! Voi nu poteti face ce'a ce ve ceru! nu poteti face acést'a, cá-ati fi ocar'a si risulu lunei! l'ati nenoroci, si ve-ati nenoroci; v'ati pierde si nu l'ati scapá. . . Cum, cum, se iubiti unu omu care m'a iubitu cându n'avea dreptulu de-a me iubi! Unu omu care m'a ingrigitu cá pe-o mama, cându n'avea dreptulu de-a me ingrigi; unu omu care s'a jertfitu mie, cându n'avea

dreptulu de-a se jertfi mie; unu omu care a facutu totulu ce i-a fostu in potintia spre a me scapá, spre a me face fericita cându n'avea dreptulu de-a face nimicu? Nu! nu! acést'a nu se póte... acést'a ar' fi firescu!... Ah! legi barbare, invoeli nesocotite, moravuri rusinóse, obiceiuri stupide cari constituiti civilisatiunea, fiti blas-tamate intru vecia! Civilisatiune falsa, faciarnica si fora mila, tie n'am voitutu a me supune, in contr'a t'a m'am resvretitu, tie resbelu de mórte am juratu! M'ai invinsu... ti-ai resbunatu!... Moru, dar' nu me caiescu! Am iubitu... am fostu iubita... Moru, dar' am trairu!...

Mama iérta-me... Marióra iérta-me... l'am iubitu atátu... i-lu iubescu atátu!

Ah! de ce celu ce póte inca iubi.... se póta muri?....

ME-A FACUTU....

Me-a facutu maicuti'a 'n diori
Spre dominec'a de flori. —
Câti fetiori pe-unu latu de tiéra
Toti alérge se me céra,
Dar' o lume de-a-alergá
Maiculiti'a nu me-a dá.

Cà pe mine me-a facutu
Cum maicuti'i i-a placutu:
Nece mica neci naltutia,
Cum e mândr'a mai dragutia,
Dóne fecie de bujoru
Se fiu draga tuturoru.

Me-a facutu si me-a 'nchinatu,
De norocu mi-a descantatu,
Me-a stropitu cu péna verde
Se fiu draga cui me vede,
Si de-atunci baditia, dieu
Pieru voinici de dorulu meu. —

Cóle 'n dealu pe-unu colnicelu
Dice 'n frundia-unu ciobanelu,
Turm'a pasce si elu díce,
Animuti'a 'n mine plânge,
Ah baditia badisioru
De-i mori se mori de doru! . . .

V. R. BUTICESCU.

BOTANIC'A POPORALA ROMANA.

Mèrulu.

(Fine.)

Din frundie de Mèru dulce, de Sovêrfu si din scórtia de Paduretiu-acru facu Româncele si unu feliu de colóre rosie.

Femei'a, care voiesce se coloreze vre unu sculu seuu tortu, ié cá la trei pumni de frundie de Mèru dulce si cá la doi pumni de Sovêrfu si le pune intr' unu vasu. Apoi pune o catime anumita de scórtia de Paduretiu acru intr'o óla la focu cá se férba. Dupa ce ferbe si dupa ce se recorese puçinu tórna ap'a acést'a peste frundiele de Mèru-dulce si Sovêrfu. Déca acum'a femeia voiesce se faca asié numitele „flori vechi“, lasa frundiele acestea se stee in vasulu, in care le-a pusu, ca la diumetate de anu seuu si cev'a mai bine, adica pana-ce incepe frundi'a a putredí, si abié dupa decurgerea acestui timpu, face cu ap'a acést'a unu feliu de colóre rosia fórte deschisa si fórte frumósa, care se prinde fórte lesne de scule. Éra déca voiesce se faca asié numitele „flori dulci“, atunci ié

sculele si torturile mai de graba la infloritu (coloratu.) Inse acestea nu suntu asié de bune cá „florile cele vechi“, si anume de-ace'a, pentru-ca torturile inflorite se spala si se stergu cu multu mai de graba.

Din cója seuu scórtia de Paduretiu acru in-datinéza Româncele de-a face unu feliu de „colóre galbena“, cu care coloreza apoi sculele de lana si torturile de buci. Jupescu adeca scórtia de paduretiu de-acést'a si-o punu cu apa la focu se ferba. Dupa-ce scórti'a ferbe bine arunca in zam'a ei o catime anumita de pétra acra (Alaun), si-apoi, dupa-ce se mai recorese puçinu, vèra sculele si torturile intr'éns'a cá se se coloreze. Pétr'a acra de-ace'a o punu in zam'a acést'a, ca colórea se se prinda mai lesne si mai bine, de unde vine apoi si verbulu „a impetri“ in locu de a colorá. Se díce: am impetritu sculele, in locu de: am coloratu sculele.

Totu cu scórtia de Paduretiu acru si cu pétra acra impetrescu Româncele si óuele pe la Pasci, adeca le coloreza galbenu. Si colórea acést'a, facuta din scórtia de Paduretiu acru si pétra acra, se numesce „Gal-binele.“¹⁾

Atát'a de-ocamdata in privinti'a frundiiloru si a ramureloru de Mèru-dulce si a scórtiei de Paduretiu acru.

Cu privire la mere, adeca la fructele meriloru insirati in capulu articlului de facia, nu sciu pâna acum'a nimica, care ne-ar' interesá ceva, atát'a numai cá le mananca, éra din paduretie cá facu unu feliu de beutura acré, care se numesce „mustu.“

In fine merita a fi insemnatu inca si ace'a, ca dupa credinti'a comuna a Româniloru din Bucovin'a, — pâna la Sânt-Ilie nu e bine nici-decum de taiatu merele cu cutitulu, cá se nu le bata ghiati'a. Cine le taie, acel'a o patiesce reu, cá-ci in urm'a acést'a grindin'a i-i bate si-i strica toti merii, câti i-i are.

In diu'a de Sânt-Ilie inse in-datinéza Români'a aduce mai ântaiu jertfa de mere la Beserica, si-apoi dupa-acést'a, a mâncá dintr'ênsele. Pâna in acést'a di inse nici odata nu ducu jertfa de mere la beserica — macar' de-ar' avea o multime de meri, a caroru mere s'aru cóce cu multu mai inainte de acést'a di. Din diu'a de Sânt-Ilie e ertatu apoi a taiá merele cu cutitulu, cá-ci de-acum'a inainte nimenui nimica nu póte se i-se mai întemple. S. FL. MARIAN.

LA I MAIU.

Sórele straluce, ceriulu e seninu,
De cântari de paseri, universu-i plinu
Si de floricele — totu-i parfumatu
Semnu cá adi natur'a ér' a re'nviatu!

De susu se cobóra fluturei pestriti,
Pascându róua dulce, de pe mici pupiti;
Cele picature, pre cari le-au versatu...
Póte vre o dína pentr'unu adóratu... .

Coline, valcele, codrii mici si mari,
Mândre viorele si margaritari,
Cari se afla-ascunse sub desulu frundiariu
Ne vestescu cá astadi a sositu florariu.

Da! natur'a astadi ér' serbatoresce,
Cá-ci cu verdi colóre, adi se 'mpodobesce...
Ah! dulce dí de maiu — te salutu eu dar'
Decum'va si mie mi-ai adusu vre-unu daru!...

(Kétegyháza.)

IOSIFU J. ARDELEANU.

1) Dict. de Z. Tuniacu, si alte Romance din Bucovin'a.

Nunt'a Principelui de corona a Austro-Ungariei.

Vien'a 14 maiu 1881.

Vien'a a serbatu maretiu nunt'a fitoriului ei domnitoriu. — Pâna-ce in timpurile veci cas'a domnitoria chieamá la petrecere cu ocazioni de-aceste pe poporu, acuma poporulu, cetatea din voia fibera a oferitu casei domnitoare cele mai scumpe placeri, si si-a manifestatu solemn bucuria si entusiasmulu. Tiner'a mirésa a fostu primita in patri'a noua cu iubire, cu-o insufletire, ce-i va face placuta vietia între noi. Surisele blânde, cari se iveau in continuu pe buzele-i rumenitoare suntu celu mai viu documentu alu iubirei inaltei mirese fačia de patri'a noua si alu sperarei in dulcele viitoriu, ce are se-lu petreca aici. Vienessii se-au portatu cavaleresce, si streinii voru duce o rara suvenir de-aici, cunoscutia legaturii intime ce domnesce in Austria între Tronu si Poporu.

Orasiulu a fostu decoratu grandiosu si frumós'a Viena cu miliarde de steaguri si girlande artistice pe casele sale a intrecutu orasielie phantastice din lumea fabuleloru.

In 6 maiu la orele 4 p. m. a sositu mirés'a la Vien'a cu trenulu apusanu. Parentii si o sora inca o acompanianu.

La 10—11 ore a inceputu deja a undula poporulu catra statiune, éra la 2—3 ore p. m. numai cu periclitarea vietiei mai poteai strabate pe calea Mariahilf, ce conduce acolo.

Localitatile statiunei au fostu decorate pomposu, inse n'au fostu deschise numai pentru óspeti innali, éra poporulu a umplutu calea dela statiune pâna la Schönbrunn. — Maj. Sa regele si princ. Rudolf au asceptatu mirés'a si inaltii óspeti din Belgi'a la statiune, éra regin'a la Schönbrunn. — La 4 ore sósí trenulu de curte. — Regele sarutá cu caldura pe nor'a-sa, pe care acuma o vediu primadata, sarutá mân'a mamei sale si strinse mân'a cu regele Belgiei. Intâlnirea tineriloru fericití a fostu forte cordiala. Dupa-ce se-a intemplatu din ambe partile recomandările, conductulu se-a pornitu catra Schönbrunn. — Stradele érau decorate serbatoresce, multimea umplu ferestile si stradele de totu si la totu pasulu resunau strigarile loru insufletite. — Princes'a tenera cu fačia-i eternu zimbitoria érá forte suprinsa si salutá cordialu in tote partile. Spalierulu l'au formatu pana la mijloculu calei, la pórt'a triumphala fete imbracate in albu éra de-acolo pâna la Schönbrunn pompieri. — La Schönbrunn primí Maj. sa regin'a óspetii. — Sâmbata sér'a a fostu balu la curte.

Domineca demanetia radiele prime ale sórelui au aflatu Vien'a in tota splendoria ei. Decoratiunile érau tote gata si cetatea avea unu chipu imosantu. Mii de omeni ambláu pre strate cá se admire decoratiunile éra dupa amédi la festivitatea populara din Prater, s'au adunatu preste 1/2 milionu de omeni. — Vien'a a emigratu in Prater. Indata la intrare ne suprinsa o fontana saritoria construata numai pentru acést'a serbare dupa o fontana din Rom'a. Radiele de apa mai alesu sér'a la illuminarea grandiosa érau mii de margaritarie.

Praterulu, ce are o estensiune forte mare, érá plinu si acést'a e prim'a ocaziune candu se-a aretatu micu pentru a poté dá locu destulu publiculu vienesu. — Érá plinu, încátu abié poteai strabate prin multime. — O icóna admirabila stá inaintea ochiloru nostri. Aici cantáu capelele militari acompagniate de strigarile frenetice ale poporului, colo jocáu vienesii in marea loru veselia valsulu gratiosu; dincóce se bea berea recoritoria, nectarulu germanului, dincolo o multime admirá turnierii si de alta parte concertele. — Poporulu érá veselu si-si petrecea cu-unu humoru adeveratu germanu. Streinulu nu sciá in care parte se privésca, ce se admire mai întâiu. — Sér'a intregu Praterulu a fostu illuminatu cu lampione. Mii de lampione lumináu interesant'a panorama, ce te facea se credi cá nu omeni ci spirite au lucratu pre ea.

Pre la 5 ore se asceptá sosirea curtei in Prater. Calea, pe unde aveau de-a trece trasurile érá plina de omeni, încátu nu sciái cum va poté trece sufletu de omu pe-acolo, d'apoi inca trasuri. — Toti se indesáu la mijloculu drumulu cu scopulu se remána in ordulu primu candu voru formá arangiatorii spalieru. Érá imbul-

diala grozava; te redicáu de pe petiore, te portáu incóce si incolo fora se ajungi pamentulu. Si-apoi déca ai intratu odata între multime, trebuia se remái acolo; nici inainte, nici inapoi n'ai potutu merge. Te-au calcatu, impinsu, sdrobitu 5—6 ore si in urma n'ai vediuu nimicu. — Trecura 5, trecura 6 ore si curtea nu maí veni. Multimea, cunoscându punctualitatea monarchului, incepú a fi impacienta, cugetá cá nici n'oru veni. — Atunci sosescu insciantari telegrafice cá au pornitu la 5 ore dela Schönbrunn inse calea de-acolo pâna in Prater e indesuita de omeni, asié încátu trasurile abié potu inaintá. — Anume Majestatea sa nu-a lasatu se ésa politia séu militia se faca ordine, dicându cá voesce a fi astadi de totu liberu între vienesii sei. — In urma pe la 7 1/2 ore sosirá trasurile Majestatiloru loru si ale óspetiloru in Prater. — Arangiatorii civili, vre-o 700 la numera, cu ajutoriulu politistiloru abié poteau face locu trasuriloru. Trasurile abié misicáu. Fericitii, cari amu ajunsu in ordurile prime amu vediuu dar' forte bine persoanele inalte, cari au venitu cu vre-o 50 de trasuri.

In prim'a trasura siedea primariulu resiedintiei, in a dóu'a oficiali dela curte, dup'ace'a urmáu: Majestatea Sa cu Regele Belgiei, Rudolf si Stefania, Imperatés'a cu Regin'a Belgiei, Principele de Wales, Wilhelm, nepotulu imperatului germanu, archiduci, archiducese, si alte notabilitati. S'a fostu proiectatu se se incungiure intregu Praterulu, inse fú impossibilu si asié dela unu locu trasurile s'au intorsu pe cái laterale la curte. — Poporulu a primitu pe Majestatile Loru, pe Tener'a Parechia cu strigari entusiastice.

Luni in 9 maiu a fostu intrarea innaltei mirese in cetate din Theresianum. — Stratele pe unde avú de-a trece conductulu se redicáu multu dintre celelalte prin decoratiunea pompósa. Pe marginile strateloru fálfaiau maretiu stindarde in tote colorile Austriei; casele decorate cu flori, inscriptiuni scl. Podulu Elisabetei érá transformatu intr'o gradina prin multimea floriloru asiediate de ambe laturile; pre 24 stólpi érá asiediatu cu multa arta acoperisitu de flori si girlande de bradu. — Marétiá érá mai alesu pórt'a triumphala inaintea podulu, sub care a salutatu primariulu resiedintiei inalt'a mirésa.

La 11 ore érau ocupate tote tribunile, si ferestile érau pline de curiosi, cari au platitu forte scumpu locurile acele. O multime nenumarabila umplu locul liberu pâna la spalierulu tare formatu de soldati. A fostu ce-a fostu in Prater inse aici de nu ti-ai cáscigatu locu pâna la 8 ore nici sperare n'ai potutu avé se vedí cev'a. Soldatii numai cu cea mai mare greutate 'si poteau tiené locul. — La 1 ora s'a pornitu conductulu din Theresianum. — Intr'unu equipagiu de gala trasu de 6 armasari albi siedea tener'a mirésa cu maica-s'a, inainte si inapoi o multime de calareti si trasuri de gala. — Védiéndu costumurile istorice, trasurile pompóse, cugetái cá esti in aevalu mediu, cá s'au sculatu eroii maretii se se arete lumei moderne in tota glori'a loru. Fanfarele resunáu, poporulu strigá cu insufletire unu „bine-ai venitu!“ miresei gratiose. La pórt'a triumphala mirés'a fú salutata prin primariulu resiedintiei, la care a respunsu in urmatoriulu cuprinsu: „Ve multiamescu din adânculu animei mele pentru onórea ce mi-o aretati. Dilele aceste mi-voru fi neuitate si poporulu vienesu va avé in mene o patrona caldúrosa“ etc. — Sér'a a fostu illuminata intréga cetatea. Cine a vediuu Vien'a in sér'a de 9 maiu nu o va uitá in tota vietia!

Paus'a dintre intrarea miresei in cetate pâna in nópte a trecutú forte iute si Vienn'a a inceputu a illuminá. 20 mii de casi si-au aprinsu lumineie loru si unu millionu de omeni a inceputu a strabate stratele, cari semenáu cu marea tulburata. Pe edifiu ardeau in lumina de gasu numele „Rudolph“ si „Stephanie.“ Multe palaturi au fostu iluminate cu lumina electrica.

A fostu frumós'a pórt'a triumphala de pe Ring construata din tievi de gasu; de-o parte cu inscriptiunea de lumina: „Rudolph, Stephanie, Wien, Brüssel, F. J. E.“ — de alta parte: „10 mai 1881.“

In 10 maiu jun'a parechia s'a cununatu prin Cardinalulu-principe Schwarzenberg. — La 5 ore p. m. s'au dusu noii casatoriti la Laxenburg.

REVISTA.

Conferința Romanilor întrunita la Sibiu în zilele 12, 13 și 14 Maiu st. n. — compusa din 103 delegați din Ardeal și 54 din Ungaria cu asistența și a altor numeroși inteligenți romani — au hotărât pentru Romanii din Ardeal rezistența pasivă față de legislațiunea din Budapesta și astfel neparticipare la noile alegeri de deputați pentru țara Ungariei; și pentru Romanii din Ungaria oportunitatea de a participa la alegeri și la dieta și a da expresiune exactă situațiunii crite Romanilor prin legile: de uniune, naționalitate, instrucțiune și de alegere și a starui revizuirea și leală executare a acelor legi spre îndreptarea actualiei situațiuni. Pentru executarea carei hotărâri respective a acțiunii, urmându-se să alege unu Comitetu electoralu permanentu de 9 membrii în persoanele domnilor: Georgiu Baritiu, Parteniu Cosm'a, Dr. Ioanu Ratiu, Georgiu Popu, Diamandi Manole, Visarionu Romanu, Anania Trombitasiu, Nicolae Pope'a și Georgiu Secul'a, — care constituindu-se cu reședința în Sibiu va compune unu memorandum de toate cămintele și dorințele Romanilor, caru'a și-i voru dá apoi cea mai estinsa publicitate; asemenea va combina și celea mai corespundătoare moduri și mijloce legali pentru regularea atât a pasivității pentru Ardeal, cât și a activității față de celelalte parti locuite de Romani și preste totu a activității prin toate sferile inferioare ale vieții publice, anume prin municipalități și comune.

Balulu romanu — împreunatu cu jocuri de Calusari — arangiatu la Gherla în 1 Maiu st. n. a. c. a reesitu preste aseptare minunata. Unu publicu numerosu și alesu au accursu la sunetulu de cu sêra a muzicei pentru de-a-si uită pre câteva momente de grigile vieții și nici că si-au mai adusu amente de celea din afôra-a salei de dansu decâtu la veselulu zimbetu alu Aurorei care inca s'a desfatatu pre câteva momente vedându pre damele straine la brațulu tenerilor romani și pre tenerii straini la brațu cu dame române avântându-se în Hatiegana și învîrtindu-se pe su mâna cu multa gingașia. Multu au contribuitu la reusita splendidă a acestui Balu romanu — cei 18 teneri romani dela Universitatea și școlile superioare din Clusiu cari su paus'a cea mare au jocatu jocurile istorice ale Calusarilor romani și su tota durat'a balului au susținutu spiritulu de vivacitate și afabilitate — caracteristica numai Romanului néosiu. Jocurile le-au începutu gracios'a primarésa a orasiului domn'a Paulin'a Placintariu că patrón'a balului cu presedintele Comitetului arangiatoriu d-lu advocatu Gr. Stetiuc jocându „Ardelean'a.“ S'au mai jocat „Roman'a“ — „Hatiegana“ și alte jocuri naționali.

Dintre frumsetiale și amabilitățile romane întrunita la acestu balu amentim numai pre câteva, cu cari amu potuta face cunoscentia în această noapte, care ori-câtu de scurta a fostu totu a ajunsu a-mi imprimă suveniru neuitavere; și anume: (că teneru încep, cu tenere) domnișorele surori: Mari'a și Ann'a C. Popu, d-r'a Elen'a Biltiu, d-r'a Camil'a Paulin (Desiu), d-r'a Ludovic'a Popu, d-r'a Nin'a Muste (Borsi'a), d-r'a Lucretia Olteanu (C-Cristuru), d-r'a Eugenia Berceanu; și domnele: Munteanu, Stetiuc, Manu, Leményi (Iclodu și Borsi'a), Borgovanu, Pordea, Sabo etc.

Preste totu câștigulu moralu a fostu preste aseptare — multiamita Comitetului arangiatoriu, care a os-

tenitu și riscatu atât'a pentru de-a face că acestu balu se fia în toate privințele românescu. — Incâtu pentru câștigulu materialu nu sum deplinu informatu, — amu aflatu totusiu din vörbele Cassariului că incursale ar' fi la 300 fl. (Da, și din acest'a preste 100 fl. rămâne că venitu curatu. Red.)

Inchiiu dorindu a mai conveni la Gherla câtu de adese-ori, dar' numai în sala de jocu și nu aiurea! (vrêi se dîci nu în cetate?! Red.) J. P.

Traiesca Episcopulu Victoru Mihali. În sinódele eparchiali din Aradu și Caransebesiu s'a datu unu casu de adeverata iubire frățiesca și lealitate între bisericile romane, adeca: între cea gr. catolica și cea gr. orientala. Ilustritatea Sa dlu episcopu alu dieceșei gr. cat. din Lugosiu Dr. Victoru Mihali a facutu o reprezentatiune către Maj. Sa Regele cerendu-i pre gratios'a autorizare de-a redă gr-orientalilor, toate sesiunile parochiali și școlari, câte sunt proprietate a gr-orientalilor, dêr' folosite de greco-catolici. Motivarea acestei reprezentatiuni isvoresce din anima adeveratu nobila, morala și petrunsa de spiritulu adeveratei iubiri frățiesci, ce forméza o pétra scumpa în corón'a bisericilor romane. Adeca Ilustritatea Sa, dlu Episcopu Mihali sustiene, cumcă aceste procese decurgu în modu prea inversunatu între litiganti și contribuiescu multu la conturbarea dragostei și frățietatii între credintiosii ambelor confesiuni. Ministrulu de culte alu țerii, prin ordinațiunea s'a cu datu 8 Aprile a c. nr. 20,349 incunoscintéza despre acestea pe domni episcopi gr-or. din Aradu, Timisóra (celu serbescu) și din Caransebesiu, și-i provóca a esmite comisiunile preopinate spre factic'a realizare a predării posesiunilor, éra episcopii derivandu caus'a la sinóde, acestea prin comisiunile lor au opinunatu a se luá la cunoscentia și a se primí acestu maranimosu faptu. Ce faptu frumosu! Óre nu va aflá elu imitare între fiii acestor bisericu pe toate terenle și în toate causele de cërta, desbinare și controversare între densii? — Unu ou de pasci mai frumosu și mai genuinu, de câtu acest'a ce-lu tramise dlu Episcopu Mihali fratiloru fii ai sei sufletesci și suroriloru bisericu, — abia se póte inchipuf!

Coron'a Regala Romana pentru M. S. Regele Carolu I se luéza chiaru la arsenalulu din Bucuresci și de către lucratori arsenalului sub priveghierea d-lui colonelu Christodorescu. Ea consta dintr'o bucata de otel, taiata dintr'unu tunu, luatu la Plevna; e cu totulu simpla și fara vr'unu ornamentu. Celu multu din acelașu otel se voru face nesce cilicuri, cari i voru dá strălucire.

Responsulu M. S. Regelu Romaniei la scrisórea prin care d. Iules Grevy, presedintele Republicei franceze, anunția M. S. Regelu Romaniei, că i s'a conferitu Medalia militara franceza.*)

„Mare amice!

„D. Ducros-Aubert, tramisu extraordinaru și ministru plenipotentiaru alu Republicei franceze pe langa persón'a mea, mi-a imanatu scrisórea Vóstra de 14 Marte trecut, precum și medalia militara și me grabescu a V. exprime viu'a mea gratitudine pentru această noua dovada de o amicitia, care Mi este scumpa.

„Me semtu cu atâtu mai magulitu de această distincțiune din partea Vóstra, cu câtu ea se resfrange asupra armatei Mele întregi, care a știutu se-si face datorita pe campulu de onóre sub direcțiunea bravorilor oficiari, cari, în mare parte, datoréza cunoscentiele lor militare școliloru Franceiei. De acea puteti fi convinsu de gratitudinea Nóstra către această generósa națiune, precum și de dorint'a Mea sacra de a vedé urmandu-se și intarindu-se între Romania și Republic'a franceza relațiunile cordiale, ce au existatu totu-dé-una între aceste doué țeri. „Suntu fericitu de a profitá de această ocașiune, spre a V. reinoi asigurarea adencei Mele Stime și sincerei simpatii, cu care suntu

„Marele Vostru amicu

„Carol“

Armat'a Romana. În vedere, că armat'a romana cu efectivele de astadi cere a avé organizate celu puțin 300 tunuri, spre a corespunde proporțiunilor tactice, s'a decretatu crearea unui alu 5-lea regimentu de artileria cu 5 baterii monate și una calarétia, destinatu divisei V teritoriale. Pe d'alta parte, artileria teritoriala se organizéza în 14 baterii, cari și voru luá denumirea dupa localitățile, unde se afla, și numerulu de ordine dela 1 pēna la 14. Compania uvrieriloru de artileria dela arsenalulu armatei se va imparti în doué companii. — Inca doué escadróne de trenu, cu No 3 și 4, precum și o compania sanitară cu reședința la Iasi, se infintéza pe langa celedeja în finta. Regimentulu 12 de calarasi, permanentu, va luá numirea de regimentulu de gendarmi, conformu legei bugetare.

List'a „Amiculu Familiei“ pentru contribuiri la monumentulu lui Andreiu Muresianu (urmare): Unii Clerici romani din Caransebesiu 4 fl. v. a.

*) Vedi Revist'a din nrulu 7 alu diurnalulu nostru.

Cum ar' trebui se fia Regatul Romaniei? Sub acestu titlu serie „Monitorulu Agricolu“:

„Nu este destulu numai a ne impodobí cu unu titlu pomposu de Regatu, nu este destulu a face pompe ne mai pomenite in splendore, dér' si costatóre, a mari cheltuelele prin adagiri de lefari, prin creári de posturi, titluri etc.; ne trebuie din contra se cautamu a micisórá cheltuelile, a usiurá sarcinile, cari au devenitu fórt grele si impovaratóre pentru toti cetatiani, dér' mai cu séma pentru muncitorii de la tíera, care sunt adeverat'a paza a societatii. Nu numai cá nu trebuie se li se indoiesca sarcinile, ci din contra se-i ajutamu in tóte chipurile spre a puté deveni cu adevratu cetatiani ai unui Regatu, d'abia inbobocitu, dér' cáruia se-i asiguramu o buna si sigura desvoltare.

„Spre a ajunge la acestu scopu inse, trebuie mai antaiu se infintiamu scoli in tóte comunele, péna si in cele mai mici cáture; se infintiamu scoli de adulti in tóte satele, astfelu cá toti Romanii din tóte unghiurile se scia celu pucinu a cití si a serie.

„Se cautamu mijlócele cele mai economice, se scotemu populatiunile rurale, mai alesu cele de pe marginea Dunarii, din bordee, séu mai bine disu visuini, nisce adeverate morminte, in care se ingropu de vii. Se'i inlesnimu a'si cladi casutie comode, dupa unu óre-care modelu, magazii, cosiare, patule, câte o gradinitia de póme si zarzavatu, a le pune tóte casele la linia, a le face siosele comunale. A le face scoli, primarie, biserici. Tóte acestea s'ar' puté face cu o societate de cladiri careia toti ar' fi multiumiti a platí o anuitate, cá si pentru rescumperarea locuriloru loru.

„Se infintiamu in fia-care plasa séu oculu câte unu micu spitalu, farmacia, doctori trebuinciosi, care se-i visiteze necontentitu; iar' nu cá acum se remana fara celu mai micu ajutoru, chiaru in timpurile de epidemii, candu nu mai remane unu copilu in batatur'a tieraniloru. Se intocmimu in fia-care judetiu o fabrica de instrumente agricole, cele mai trebuincióse locuitoriloru, unde se póta fabricá cu pretiurile cele mai scadute pluguri, sape, furce, etc., si unde se se póta repará masinele, care nu s'ar' puté fabricá deocamdata in tíera. Se se infintieze in ficare districtu câte unu tamasicu de totu felulu de vite; adeoca: armasari, tauri, berbeci, ramitori etc., de unde fiacare se-'si póta procurá o rasa mai buna. Asemenea se se intocmésca câte o ferma modela practica, fara mari pretensiuni de cátu a produce graulu, porumbulu, cânepa, inulu, lutierna, mazarichea de cele mai bune calitati pentru a dá de sementia.

„Se cautamu administratori, cari au foculu sacru, si care se 'si intieléga missi'a; de esemplu cá celu dela Constanti'a; si dandu-le mijlocele necesarii, suntemu siguri, cá in pučinu timpu vomu ajunge a ne fali cu titlulu ce ni l'am datu; in vreme ce astadi cei mai multi din prefecti mai multu paralísza agricultur'a. A cautá asemenea sub-prefecti totu cu ace'asi dorintia pentru binele publicu de a visitá necontentitu satele, a fi drepti atátu catra proprietari cátu si catra sateni, éra nu a cautá se jafuésca pe unii in detrimentulu celorualti, tíindu-i necontentitu invrajbiti. A cautá primari cu cunoscentia de carte si mai cu séma printre proprietarii, cari totudeaun'a au doritu binele si progresulu sateniloru.

„A imbunatatí sórtea preotiloru, a-i pune in positiune de-a face se intieléga missi'a loru cea sánta, inveniandu in tóte Duminecile si serbatorile pe satenii loru moral'a Evangeliei, a merge din casa in casa, a-i cercetá, consolandu-i in nenorocirile loru, ingrijindu si cautându pe cei bolnavi si ajutându pe cei sermani, in-deplinindu prescriptele religiei.

A indatorá pre institutori se mérga in tóte Duminecile la Biserica cu scolarii, spre a-i obicinuí din fraged'a loru vérsa cu credint'a in Domnedieu; a cultivá cu densii o gradina ce se va lipí pe lângá fia-care scóla satésca, cu totu felulu de plante si legumi, facundu-i astfelu se iubésca mai multu meser'i'a loru! . . .

„Numai astfelu vomu ajunge a portá cu mándria numele pomposu de Regatu. . . . Se nu ne intipimú, cá amu insielá pre cene-va cu formul'a acésta ce amu adoptatu. Ne-amu insielá pre noi insine, ba inca amu merge cu pasii cei mai repedi la o ruina si o decadentia, la care au ajunsu alte mai mari state decátu alu nostru, chiar' si imperii mari, cá si celu din care noi insine am odraslitu. A trecutu tempulu fanfaronadeloru, a spoieliloru si a imitatiuniloru. In nou'a era, in care a intratu tíer'a nóstra, trebuie se ne ocupamu mai multu de afacerile nóstre interióre, dela regularea caror'a depinde in mare parte viitorulu iubitei nóstre patrie. Amu facutu mari progrese, nu fágadimú, dar' cá se incheiamu cu unu adagiu latinu, vomu díce: „Nihil actum si aliquid agendum.“

O biblia tiparita de Guttenberg, intre 1450 si 1455, in dóne volume, cu testulu latinescu, s'a vendutu mai decurúndu la New-York dlui Hamilton Cole cu pretulu de 40,000 lei noi.

SONETU.

Pentru o dama mascata.

S'a 'ntemplatu vér'a 'n câmpie
Vré-odata se 'ntêlnesci
O stelutia aurie,
Si in sboru s'o urmaresci?

Te-acceptái la vre-o magie;
Dar', punéndu mân'a, zaresci
Unu bietu vierme, ce nu scie
Cà-a factutu se te-amagesci:

Ast'felu eu sub masc'a ta
Vedu doi ochi cá dóne stele;
Dar' me temu se nu me 'nsiele.

De credi inse cá poti place,
Scóte masc'a si vei face
A mea lira a cântá.

GEORGE CRETZIANU.

Banc'a gen. de asiguratiune mutuala „Transilvani'a.“

Prin cuprinsulu acestor'a aducemu la cunoscenti'a p. t. publicu, ca cu incep re dela 1 Martiu a. c. amu infintiatu in Clusiu una Agentura suprema cu dreptu de contractuare, cu conducerea carei'a amu incredentiatu si plenipotentiatu pre p. t. domni **Joanu Szongott** si **Gabriele Fodor**.

Directiunea Bancéi generale de asiguratiune mutuala „Transilvani'a.“

Dr. Bruckner
presedinte.

Dr. Brote
directoru.

In legatura cu acestu comunicatu alu Directiunei nóstre, cu profunda stima incunoscentiamu pre p. t. publicu, cá Societatea de asiguratiune „Transilvani'a“ representata prin noi s'a ingrigitu in tóte privintiele de ace'a cá la primirea asiguratiuniloru se se calculeze tassele cele mai modeste, precum si de ace'a, cá la casuri de daune, pre lângá cea mai rigurosa punctuositate cei daunati se fia impartesiti in cea mai mare preventia — cu unu cuventu s'a ingrigitu cá societatea nóstra se póta tiené pasu cu veri-care societate solida de acestu soi.

Societatea de asiguratiune „Transilvani'a“ primesce:

- asiguratiuni contr'a daunelorú cauzate prin focu: in edificia de locuinte si superedificate economice, fabrice si totu soiulu de masine, magazine, mobilia, vestiminte, aparate economicalia, ciredi de vite si totu soiulu de producte si nutretia s. a.
- asiguratiuni contr'a daunelorú de ghiatia (pétra).
- asiguratiuni de vietia si de renta in celea mai liberali combinatiuni.

d) in urma cá o impregiurare si mai insemnata aducemu la cunoscenti'a p. t. publicu ca celoru ce se asuigréza la noi le damu imprumuturi hipotecaria dela 200 fl. in susu pána la celea mai mari sume; ma damu astfelu de imprumuturi si pre intabulatiuni de case, déca acelea se afla intr'unu orasiu ce are celu pucinu 5000 locuitori. Imprumuturile acestea se dau cu $\frac{1}{10}$ -ele cele mai moderate, pre lângá amortisatiune de 10, 15, 20 séu si mai multi ani.

Pentru darea deslusiriloru si mijlocirea asiguratiuniloru ni-amu ingrigitu de Agenti in tóte orasiile si comunele mai mari, la cari ocasionalminte veti binevoi a ve adresá cu tóta confidint'a, — asemenea si Agentur'a nóstra suprema inca dá cu tóta promptitudinea deslusiri la veri-ce intrebari ce i se-arú adresá din ori-care parte.

Ceréndu pretiutulu spriginu alu p. t. publicu suntemu cu deplinu respectu

Agentur'a suprema din Clusiu

a Societatei generale de asiguratiune „Transilvani'a.“

2—3.

Szongott.

Fodor.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: **Niculae F. Negrutiu.**

Imprimari'a „Demeter & Kiss“ in Deesiu.